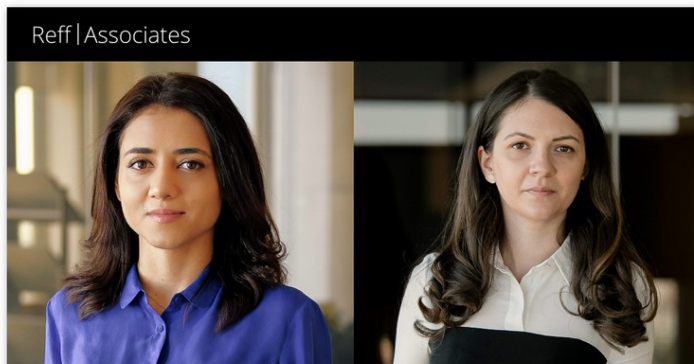

Noi tipuri de dispute care decurg din practicile comerciale neloiale în comerțul agricol și alimentar

Legea privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, adoptată recent, are multiple implicații juridice, inclusiv în privința disputelor care pot apărea ca urmare a aplicării noilor reglementări. Având în vedere că actul normativ interzice în mod explicit anumite practici utilizate în trecut de comercianții cu putere mare de negociere și sancțiuni semnificative pentru nerespectarea regulilor stabilite, este de așteptat ca numărul litigiilor să crească în perioada următoare. Care sunt soluțiile la care pot apela societățile pentru soluționarea disputelor?

Legea nr. 81/2022, care transpune în legislația românească Directiva Uniunii Europene (UE) 633/2019 din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, a intrat în vigoare în data de 15 aprilie 2022.

Aplicarea noii legi poate duce la apariția a două tipuri de dispute - pe de o parte, dispute între privați (furnizorii și cumpărătorii vizați de prevederile actului normativ), iar, pe de altă parte, dispute cu Consiliul Concurenței, în cazul unor investigații încheiate cu sancțiuni.

Disputele între furnizori și cumpărători

Pentru soluționarea primei categorii de dispute, noua lege prevede că furnizorii și cumpărătorii pot apela fie la soluționarea amiabilă, prin mediere (dar care rareori se dovedește a fi eficientă în practică), fie la inițierea unei acțiuni în justiție.

Medierea este o procedură opțională și, pentru a da rezultate, presupune acordul părților implicate în dispută. Procedura se desfășoară în fața unui mediator autorizat, iar soluția obținută în urma medierii poate fi pusă în executare silită (similar hotărârilor judecătorești definitive) în anumite condiții. Rămâne de văzut dacă această soluție va fi mai des accesată sau va fi mai eficientă decât în alte domenii în care a fost reglementată în trecut.

În ceea ce privește acțiunea directă în fața instanțelor de judecată, deși Legea 81 nu prevede în mod expres remediile care pot fi obținute pe această cale, persoanele prejudiciate de partenerii de afaceri, prin utilizarea unor practici comerciale neloiale, au la dispoziție instrumente prin care ar putea obține atât încetarea temporară sau permanentă a practicii respective, cât și daune pentru prejudiciile suferite ca urmare a comportamentului neloial.

Cu toate acestea, cei care apelează la acțiunea directă în justiție trebuie să țină cont de faptul că aceasta implică obligația achitării unei taxe judiciare de timbru, al cărei cuantum se determină în funcție de valoarea daunelor solicitate. În plus, o astfel de acțiune presupune parcurgerea a trei grade de jurisdicție (fond, apel, recurs), ceea ce

poate genera o durată relativ ridicată de soluționare a litigiului (și, implicit, de obținere a unui potențial titlu executoriu).

Disputele cu autoritatea de concurență

În ceea ce privește cea de-a doua categorie de dispute, desfășurate împotriva Consiliului Concurenței, acestea pot viza atât anularea deciziilor emise de Consiliul Concurenței, cât și suspendarea efectelor acestor decizii (practic, suspendarea obligației de plată a amenzii).

Deciziile Consiliului Concurenței pot fi contestate în 30 de zile de la comunicare și, spre deosebire de acțiunile directe în fața instanțelor de judecată, cererile de anulare a deciziilor autorității de concurență sunt de competența instanțelor de contencios administrativ, presupun parcurgerea a doar două grade de jurisdicție (fond și recurs) și implica obligația de plată a unei taxe judiciare de timbru în cuantum fix/plafonat.

Posibilitatea suspendării efectelor deciziilor Consiliului Concurenței

După contestarea deciziei de constatare și sancționare emise de Consiliul Concurenței, destinatarii sancțiunilor aplicate de autoritatea de concurență pot acționa și în scopul obținerii suspendării efectelor acestor decizii – fie în fața organelor fiscale, fie în fața instanțelor de judecată.

Legea nr.81 nu reglementează în mod expres posibilitatea suspendării deciziilor de sancționare în fața organelor fiscale (prin depunerea unor garanții, precum scrisorile de garanție bancară) sau în fața instanțelor de judecată, dar practica existentă, în legătură cu alte tipuri de decizii similare emise de Consiliul Concurenței, reprezintă un indiciu că acestea vor fi acceptate de organele fiscale și respectiv de instanțele de judecată.

Așadar, furnizorul/cumpărătorul amendat poate solicita în fața instanței de judecată suspendarea obligației de plată a amenzii până la soluționarea definitivă a dosarului care vizează anularea deciziei Consiliului Concurenței, înainte (printr-o cerere separată) sau odată cu acțiunea în anulare (prin aceeași cerere), însă cu respectarea unui termen de 30 de zile de la comunicarea deciziei de către autoritatea de concurență.

În concluzie, rămâne de văzut în ce măsură cei prejudiciați de practici comerciale neloiale vor recurge la procedura medierii sau la instanțele de judecată pentru soluționarea acestor tipuri de dispute, dar cu siguranță litigiile care pot lua naștere ca urmare a unor astfel de practici pot avea un impact semnificativ asupra întreprinderilor și, astfel, va apărea necesitatea accesării acestor remedii.